

Д. І. Гороховський

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ЧИННИКИ ПОЛІТИЧНОГО ВПЛИВУ НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ

Визначено чинники політичного впливу на процес формування позитивного іміджу інвестиційної привабливості регіону. Виявлено основні ознаки та особливості процесу його формування. Визначено технології політичного впливу на стратегію формування іміджу інвестиційної привабливості.

Ключові слова: імідж регіону, інвестиційна привабливість, репутація.

Определены факторы политического влияния на процесс формирования положительного имиджа инвестиционной привлекательности региона. Выявлены основные признаки и особенности процесса его формирования. Определены технологии политического влияния на стратегию формирования имиджа инвестиционной привлекательности.

Ключевые слова: имидж региона, инвестиционная привлекательность, репутация.

Determined factors of political influence on the process of building a positive image of investment attractiveness. The main characteristics and peculiarities of its formation. Defined technologies of political influence on the strategy of forming the image of investment attractiveness.

Keywords: image of the region, investment attractiveness, reputation.

Актуальність теми дослідження. У сукупності факторів, що визначають інвестиційну привабливість регіону, провідна роль належить діяльності регіональних органів влади, спрямованої на розробку та реалізацію планів стратегічного розвитку території. В умовах глобалізації регіони все більше знаходять самостійність у вирішенні економічних і соціальних питань, у встановленні ділових відносин з зарубіжними партнерами, сприяючи тим самим зміцненню державності та добробуту України.

Однією з ключових проблем, від вирішення якої багато в чому залежать темпи реалізації програми стратегічного розвитку регіонів, а також характер взаємовідносин влади і суспільства, є дослідження основних напрямів політичного впливу на формування позитивної громадської думки з найбільш значущих проблем територіального утворення під кутом зору його інвестиційної привабливості. Все більш актуальним стає дослідження інструментарію формування позитивного образу регіону в масовій свідомості населення, в оцінках та встановках урядових, фінансових, наукових, творчих і ділових кіл, зарубіжних партнерів, існуючих або потенційних інвесторів. У підвищенні рейтингу і конкурентоспроможності регіону велику роль відіграє його імідж, що складається в суспільній свідомості під впливом об'єктивних обставин і суб'єктивних чинників політичного, економічного, соціального та історико-культурного розвитку територіального утворення.

Тому метою дослідження є визначення чинників політичного впливу на процес формування позитивного іміджу інвестиційної привабливості регіону. Відповідно до поставленої мети були визначені основні завдання: 1. Виявити специфіку іміджу регіону як політичного і економічного ресурсу інвестиційної привабливості територіального утворення; 2. Виявити основні ознаки та особливості процесу формування іміджу інвестиційної привабливості регіону; 3. Визначити технології політичного впливу на стратегію формування іміджу інвестиційної привабливості.

Основна частина. До числа основних об'єктивних характеристик регіону можна віднести його економіко-географічне становище, наявність (або відсутність) природних ресурсів, якість трудових ресурсів, структуру промисловості (або сільськогосподарства, туризму), технології, обладнання, наявність та якість промислової інфраструктури, місткість ринку і т.д.

Що стосується суб'єктивних факторів, ними є центральні і регіональні органи влади, які проводять політику по стимулюванню залучення інвестицій і визначають економічну політику щодо формування інвестиційної привабливості територіального утворення, а також люди – суб'єкти економічних, політичних і соціальних відносин, у діяльності яких реалізуються плани стратегічного розвитку регіону, забезпечується розробка і відтворення наукових досягнень та інноваційних технологій, здійснення програм модернізації системи освіти, збереження історико-культурної спадщини. Структурний та інноваційний потенціал Дніпропетровської області створили сприятливе середовище для посилення інноваційної привабливості регіону, поліпшення якості його інвестиційного клімату. У визначенні останнього традиційно називаються такі його складові, як інвестиційний потенціал, інвестиційний ризик та інвестиційне законодавство. Однак ці показники дослідження слід розглядати як конкретизацію об'єктивних і суб'єктивних характеристик інвестиційної привабливості регіону та механізму їх закріплення.

Зміст перших двох складових, їх якісні та кількісні характеристики, розкриваються на макро- і мікрорівнях, у ресурсно-сировинних, виробничих та інноваційних показниках, а також у політичних ризиках, у рівні соціальної напруженості, екологічному стані навколишнього середовища, кримінальній ситуації в регіоні і т.д. Законодавчі ж умови інвестування регулюють основні напрями діяльності у сфері інвестиційної політики в регіонах України з метою збереження і збільшення їх інвестиційного потенціалу. Конкретизація ряду положень рейтингу інвестиційної привабливості територіального утворення складається в масовій свідомості під впливом об'єктивних і суб'єктивних факторів іміджу регіону. Представлений в оцінках та установках урядових, фінансово-ділових кіл, зарубіжних партнерів, закріплений інформаційно і трансльований по різних каналах ЗМК позитивний образ регіону є найважливішим аспектом регіональної інвестиційної політики, спрямованої як на внутрішнього, так і на зовнішнього потенційного або реального інвестора.

Імідж регіону з точки зору політичного маркетингу розглядається як товар, що є пізнаваним, що добре себе зарекомендував і викликає відчуття довіри. Тому «вартість» іміджу як символічного капіталу в створенні, збереженні та просуванні в громадській думці внутрішньої і зовнішньої громадськості інвестиційної привабливості територіального утворення надзвичайно висока.

Імідж – це особливим чином сконструйований образ дійсності, найважливішою ознакою якого є його оцінне і мотиваційне навантаження, що робить вплив на ціннісну свідомість і поведінку цільових груп. Як вторинна інформаційна структура, що цілеспрямовано формується, імідж несе в собі бажані позитивні риси реальних об'єктів дійсності з метою надання останнім соціально значущої цінності і посилення їх емоційної привабливості. У методологічному плані ключовим моментом у визначенні місця і ролі іміджу регіону у формуванні його інвестиційної привабливості слід проводити відмінності між поняттями «репутація» і «імідж». На відміну від репутації, яка є дійсною позицією, імідж слід розглядати як заявлену, сплановану суб'єктами комунікації ідеальну позицію, яку цілеспрямовано просувають у цільові групи. Інакше кажучи, конструювання іміджу об'єкта є позиціонуванням його репутації.

Як символічний капітал, імідж регіону представляє собою цілісний, цілеспрямовано сформований образ територіального утворення, інформаційний конструкт, який функціонально чинить мотиваційний, емоційний і оцінний вплив на стратегічну лінію поведінки людей, їх ставлення до реальних подій, економічних, соціальних і політичних процесів у регіоні та країні в цілому. Формування іміджу інвестиційної привабливості регіону має здійснюватися в

комплексі заходів вплив на позитивні зрушення в області його економічних, політичних і соціальних сфер з урахуванням історичної та культурної спадщини територіального утворення.

До числа політичних факторів, що справляють найбільший вплив на формування іміджу інвестиційної привабливості регіону, ми маємо віднести: інвестиційну політику регіону, спрямовану на підвищення загальної інвестиційної привабливості територіального утворення; регіональні органи влади та особи, які персоніфікують цю владу; інформаційні ресурси, що забезпечують ефективність інформаційної політики регіональної влади в ініціюванні та супроводі інвестиційних проектів та цільових програм.

В іміджі інвестиційної привабливості регіону також одним з основоположних моментів є характер відносин, що складаються між населенням і різними гілками політичної влади, ступінь довіри громадян до політичних діячів і владних структур. Різноманіття об'єктів управління, а також необхідність регулярної оцінки стану справ в регіоні припускає налагодження конструктивного діалогу влади і громадян, солідарної відповідальності та узгодженість дій між ними, що передбачає високий рівень політичної і правової культури суб'єктів політичної комунікації та завдяки чому стає можливим виробництво і відтворення програми інвестиційної політики регіону.

Основною задачею державного управління на рівні територіальних утворень є формування та практична реалізація інформаційної політики. Умовою її успішного здійснення служить розвиток державної інформаційної інфраструктури, що здійснює інформаційне забезпечення діяльності регіональної влади та сприяє інфільтрації державної інформації в масову політичну комунікацію.

У розробці цілісної концепції управління інвестиційною діяльністю інвестиційна політика регіональної влади вибудовується на підставі врахування економіко-географічного положення регіону, його природних і трудових, точніше сказати, людських ресурсів (HR), інтелектуального потенціалу, структури промисловості і сільського господарства, ємності ринку, рівня транспортної інфраструктури, досвіду взаємодії із зарубіжними партнерами.

В оцінці інвестиційної привабливості регіону, ступеня ефективності здійснюваної в ньому інвестиційної політики особливу роль відіграє імідж регіональної влади, персоніфікованої в конкретній особистості, коли її позитивний образ стає не просто символічним капіталом, а набуває характерних ознак бренду, коли одне ім'я голови обласної державної адміністрації породжує довіру і впевненість інвесторів у успіху окреслюваних планів, сприяє формуванню заснованої на взаєморозумінні і довірі ефективної політичної комунікації між владою в цілому і громадянами територіального утворення.

Засоби масової інформації, зв'язку з громадськістю, реклама, маркетингові технології, брендинг, мовні прийоми і засоби є тими соціальними механізмами і технологіями формування іміджу інвестиційної привабливості регіону, які в сукупності своїй складають інструментарій, що забезпечує високий рівень ефективності політичного впливу на реалізацію програми стратегії розвитку територіального утворення. Зазначені форми інформаційно-комунікативної діяльності утворюють систему, всі ланки якої пов'язані між собою, взаємно доповнюючи і посилюючи одна одну. Зв'язки з громадськістю у сфері політики є механізмом інформаційно-комунікативного впливу на цільові аудиторії з метою досягнення взаєморозуміння та впорядкування відносин між політичними інститутами та громадськістю. Зв'язки з громадськістю, як одна з функцій політичного менеджменту, виконують роль механізму управління політичними комунікаціями, позиціонування іміджу політичних лідерів регіону та їх діяльності з підвищення інвестиційної привабливості територіального утворення. Необхідною умовою формування позитивного іміджу інститутів влади в регіоні є вибудовування ефективної комунікації між владними структурами та громадськістю за допомогою засобів масової інформації та Інтернету. У сучасних умовах формування громадянського суспільства в Україні відбулася різка трансформація інституційної ролі ЗМІ – з прикладного засобу політики вони перетворилися на не залеж-

інститут і механізм формування громадської думки. Як «четверта влада» ЗМІ та Інтернет впливають на зміст, спрямованість і оцінку політичних процесів у суспільстві, виконуючи при цьому двозначну роль. З одного боку, ЗМІ та Інтернет формують громадську думку, а з іншого, – є засобом оцінки стану громадської думки і одночасно каналом його донесення до владних структур. Саме тому комунікаційна модель «влада–суспільство», яка в основі своєї має постійний інформаційний обмін між владними структурами та громадськістю, втрачає всякий сенс без засобів масової інформації, Інтернету та зв'язків з громадськістю. У комплексі чинників політичного впливу на формування інвестиційної привабливості регіону інформаційно-комунікативні технології утворюють систему зв'язку між суб'єктами політичної комунікації. Очевидно, що в умовах переходу від сировинної орієнтації до постіндустріальної роль інформаційно-комунікативних технологій здійснення політичного впливу на розвиток регіональної інноваційної економіки і завоювання регіонами конкурентних позицій буде зростати.

Висновки. Визначальними факторами інвестиційної привабливості територіальної утворення є показники економічної ефективності вкладених коштів, а також інфраструктурна освоєність, інноваційний і інтелектуальний потенціал регіону.

З точки зору політичного маркетингу та менеджменту найважливішою складовою інвестиційної привабливості регіону є його імідж, що розглядається як нематеріальний актив, особливим чином сконструйований образ територіальної утворення, що добре зарекомендував себе, є впізнаваним і викликає довіру. Імідж регіону несе в собі бажані позитивні риси реальних об'єктів дійсно-існують з метою надання останнім цінності та посилення їх емоційної привабливості. Саме це, що оцінює й мотиваційне навантаження розглянутого феномена має великий вплив на ціннісну свідомість і поведінку цільових груп громадськості.

Із сукупності політичних чинників, що найбільше впливають на формування іміджу інвестиційної привабливості регіону, виділяються наступні: інвестиційна політика регіону, спрямована на підвищення загальної інвестиційної привабливості території; регіональні органи влади та особи, які персоніфікують що-небудь; інформаційні ресурси та технології, що забезпечують ефективність інформаційної політики регіональної влади в ініціюванні та супроводі інвестиційних проектів та цільових програм.

Надійшла до редколегії 24.01.11

УДК 32.019.5

А. І. Клюй

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ДО ПИТАННЯ ПРО ЕВОЛЮЦІЮ ІДЕЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ.

Розглянуто еволюцію ідеї національної державності у працях українських політичних мислителів XIX – початку XX ст. Визначено зміст та особливості їх поглядів.

Ключові слова: національна державність, федералізм, державна самостійність.

Рассмотрена эволюция идеи национальной государственности в работах украинских политических мыслителей XIX – начала XX в. Определено содержание и особенности их взглядов.

Ключевые слова: национальная государственность, федерализм, государственная самостоятельность.